

Avfallskedjans förening
Nyckelgatan 108
931 63 Skellefteå

STRÅLSÄKERHETS- MYNDIGHETEN	
2009 -U5- 2 2	
SSM	2009/1365
OBJ.	

Remissvar till Fud-program 2007

Komplettering av FUD-program 2007

Maj 2009

Avfallskedjans förening – Remissvar till Komplettering av FUD program 2007

Inledning

Återigen har Avfallskedjans förening nöjet att överlämna ett remissvar till myndigheten, denna gång till "Komplettering av Fud-program 2007". Avfallskedjans förening är en partipolitisk och religiöst obunden ideell förening, som verkar för att kärnkraftens avfall tas omhand på ett säkert sätt. Säkerheten beaktas från miljömässiga, tekniska, etiska och demokratiska aspekter. Omhändertagandet måste förutom att vara tekniskt godtagbart, ha stöd av befolkningen och innebära säkerhet för framtida livsformer. Ett viktigt syfte för föreningen är att upplysa om kärnavfallsfrågan på ett sådant sätt att även information som kärnkraftsindustrin inte har intresse av att den sprids kommer till allmän kännedom. Därigenom skall föreningen bidra till bästa möjliga underlag för demokratiska beslut rörande produktion och hantering av radioaktivt avfall. Avfallskedjans förening ger vid behov aktivt stöd och underlättar kommunikationen mellan olika grupper vilka motsätter sig en lokal etablering av icke-säkra förvaringsalternativ, t ex KBS-3. Avfallskedjans förening mottager inte villkorade ekonomiska medel.

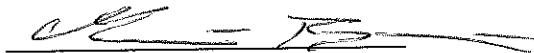
Avfallskedjans förening väljer i detta remissvar att enbart kommentera avsnittet rörande "alternativa slutförvaringsmetoder".

Vi finner Loma-programmet ännu vara så i sin linda att tid för analys av detta kommer längre fram i tiden, när programmet är mer genomarbetat.

På uppdrag av Avfallskedjans förening, maj 2009

Olov Wikström, ordförande

Martin Bildström, sekreterare

SKB:s redovisning av kunskapsläget om alternativa slutförvaringsmetoder, en betraktelse utan ambitioner och visioner.

Kanske en något sarkastisk rubrik men den speglar känslan som vi i Avfallskedjans förening upplever efter studie av del 2 i rapporten. Som skrevs i remissvaret till Fud-program 2007 torde det vara väl känt att AKF känner stor olust inför tanken på direktdeponi av utbränt kärnbränsle i djupa vattenförande geologiska formationer. Föreningens önskan är att de mest långlivade ämnena separeras bort från bränslet före deponi för att sedan omhändertas på annat sätt. Av den anledningen kommer föreningen med intresse följa framtida forskning rörande separation och transmutation.

I avslutningen sidan 87 skriver SKB "Som nämnts i avsnitt 6.1 kommer en utförlig redovisning av alternativfrågan att ingå i eller utgöra underlag för de till år 2010 planerade ansökningarna enligt miljöbalken och kärntekniklagen om tillåtlighet/tillstånd att uppföra och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle. Inom SKB pågår arbete med att ta fram ett antal rapporter som ger en utförlig och aktuell redovisning med resonemang om principer, strategier och system för omhändertagande av använt kärnbränsle. Det arbete som under drygt 30 års tid utförts inom SKB med att dels utveckla KBS -3 konceptet, dels granska och bedöma andra koncept kommer att beskrivas, varvid även speglas hur SKB:s arbete har påverkats genom regeringens granskning av de Fud-program som presenterats mellan åren 1986 och 2007. En särskild jämförelse i olika avseenden mellan konceptet djupa borrhål och KBS-3 systemet kommer också att presenteras."

Just denna sista jämförande varianten rörande djupa borrhål – KBS-3 anser AKF bör utgå till förmån för jämförelse WP-Cave systemet – KBS-3 systemet. Avfallskedjans förening anser metoden djupa borrhål rymma alltför många osäkerhetsfaktorer för att vara ett rimligt referensalternativ till KBS-3.

AKF vill i detta hänvisa till föreningens remissvar till Rapporten Fud-07.

Avfallskedjans förening anser att det måste finnas en alternativ metod till deponi som utredningsmässigt kan jämföras som alternativ eller referens till KBS-3. KBS-3 H kan knappast ses som alternativ eftersom den i princip ligger mycket nära huvudalternativet, fränsett att kapslarna deponeras liggande.

Det mest realistiska jämförelsealternativet till deponi är WP-Cave. AKF varken kan eller vill hävda att denna metod för slutlig deponi av använt kärnbränsle ställer sig bättre än KBS-3 systemet men föreningen anser att den är värd mer än den styvmoderliga behandling den erhållit genom åren av SKB.

Uppenbart har WP-Cave metoden vissa fördelar i jämförelse med KBS-3. Koncentrerad lagring gör att mindre bergsvolymer behöver tas i anspråk jämfört med KBS-3. Koncentrationen i sig medför värmeutveckling som kräver öppet förvar över tid, vilket inte minst är att se som en fördel vid eventuellt framtida återtag. Den hydrauliska bur som omger förvaret jämnar ut de skillnader i hydrostatiskt tryck som finns, vilket medför att strömningen av grundvatten genom den del av förvaret där bränslet finns minskar. Det här är en kraftfull fördel jämfört med KBS-3 systemet.

Mot denna bakgrund insisterar återigen Avfallskedjans förening på återupptagen, förnyad och mer omfattande FUD forskning rörande metoden för djupförvaring WP-Cave, i en omfattning som gör att den kan vägas mot KBS-3 på likartade villkor.

Ställer sig SKB negativa till att utföra detta arbete ser inte AKF något hinder i att Strålskyddsmyndigheten överlåter arbetet på fristående instans, högskola etc. finansierat via kärnavfallsfonden.

I juni 2009 ämnar SKB presentera val av plats där slutförvaringen ska förläggas. Valet står i princip mellan områden strax utanför kärnkraftverken i Oskarshamn och Forsmark. Avfallskedjans förening menar att det är för tidigt att välja plats då förutsättningarna inte är klara. SKB:s metod KBS-3 är ännu inte godkänd i annan bemärkelse än så kallad planeringsförutsättning.

Avfallskedjans förening ser som ett absolut grundläggande krav att ett fullvärdigt referensalternativ likt ovan nämnda ligger för handen innan tillåtlighet/tillstånd ges för att uppföra och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle.